

NIEUWSBRIEF 35

Vrienden van Park Darwin

Mail: info@vriendenvanparkdarwin.nl; Web: www.vriendenvanparkdarwin.nl

Facebook: [@vriendenvanparkdarwin](https://www.facebook.com/vriendenvanparkdarwin); Instagram: [bloementuin_van-darwin](https://www.instagram.com/bloementuin_van-darwin)

September 2024

Woord vooraf

Wereldwijd was het de heetste zomer ooit, maar in onze contreien beleefden we een ouderwets Hollandse zomer met koel, vochtig weer. In augustus kregen we toch nog een droge, zonnige periode – de tuin leefde op, de vlinders kwamen terug. In woord en beeld blikken we in deze nieuwsbrief terug op de afgelopen maanden.

Sonja geeft een overzicht van de vele activiteiten in de Bloementuin en daarbuiten.

Marije zit na een ongelukkige val in de lappenmand maar slaagde er toch in haar tuinartikel te schrijven, dit keer over de bijzondere bomen in de Bloementuin. Ook zocht ze weer een tuingedicht uit.

Jan sprak met een trouwe vrijwilliger van het eerste uur.

Verder in de nieuwsbrief verslagen van een excursie naar de Zuidas, het DAM-scholierenproject en de tegenvallende tuinvlindertelling.

De Boekettendag viel dit jaar op de eerste dag van de herfst. Het was weer een heerlijke dag, zie het fotoverslag.

Tuinwerkdagen

Op de volgende dagen en tijden wordt er door vrijwilligers in de tuin gewerkt, altijd onder leiding van een tuincoördinator:

- maandag 09.00-12.30u
- woensdag 09.00-12.30u
- 1e en 3e zaterdag van de maand van 13.00-16.00u.

Meld je ook aan als vrijwilliger, we kunnen je hulp goed gebruiken.

Gereedschap is aanwezig, je kunt zo aan de slag!

Openingstijden tuin

De tuin is elke dag OPEN van 09-19 uur,
vanaf 27 oktober van 09-17 uur.

Van 1 december tot 1 maart is de tuin GESLOTEN.

Vereniging Vrienden van Park Darwin

Je kunt op verschillende manieren Vriend zijn van de vereniging:

- Als **Lid** betaal je €10 per jaar en kun je meepraten en meebeslissen op de ledenvergaderingen.
- Als **Vrijwilliger** werk je één of meer dagdelen per maand mee in de tuin of je zet je op andere wijze in voor de vereniging.
- Als **Donateur** steun je de vereniging met een jaarlijkse, vrijwillige financiële bijdrage.
- Als **Belangstellende** ontvang je alleen de nieuwsbrief.

— Alle Vrienden ontvangen de nieuwsbrief —

*Bankrekening: NL93 SNSB 0935 4092 54 t.n.v.
Vereniging Vrienden van Park Darwin, Amsterdam*

Colofon

Aan dit nummer werkten mee: Jan Dijk, Joke Jansen Schoonhoven, Maartje de Kinderen, Marije Maitland, Anna Tomson, Sonja Vetter. Met dank voor de foto's van vrijwilligers.

Redactie: anna@vriendenvanparkdarwin.nl

Woord van de voorzitter

door Sonja Vetter

Boekettendag. Na de vorige nieuwsbrief van juni is de Boekettendag zeker niet het eerste evenement waar we op terugkijken, maar wel het belangrijkste. Heerlijk weer, heel veel mensen, enorm veel blije gezichten, prachtige boeketten. Een fotoverslag kan men in deze nieuwsbrief zien.

Marije Maitland. Marije, onze beheerder van de tuin, is op haar laatste vakantiedag in Bali gestruikeld over een tegel, gevallen en heeft haar heup gebroken. Gelukkig is het allemaal redelijk goed afgelopen: geopereerd, gerepatrieerd, weer thuis. Maar echt vette pech. Heel veel beterschap namens ons allen!

Schildercursus. Het wordt langzamerhand een vaste gewoonte dat Wilma Caris een schilder- en tekencursus leidt in de tuin. Ook dit jaar weer veel enthousiaste deelnemers en prachtige resultaten, die op de Boekettendag in een kleine expositie tentoongesteld werden. Van enkele tuinschilderijen van vorig jaar heeft Joke kaarten gemaakt, die op de Boekettendag in een fraai mapje te koop waren.

Excursie. De nazomerexcursie voor de vrijwilligers was in de Botanische Tuin aan de Zuidas, een plek op fietsafstand, maar waar we nog niet eerder geweest waren. Een verrassende tuin, zie het verslag.

Cursus. Lizette gaf een minituincursus over tuinieren in het najaar, met het accent op biodiversiteit. De cursus was volgeboekt en iedereen was zeer geïnteresseerd. We zien dat excursies en cursussen in een grote behoefte voorzien.

Amsteldorp markt. Ook dit jaar hebben we meegedaan met de buurtmarkt in Amsteldorp. Jan Dijk had de leiding en de kraam was prachtig om te zien. Er was veel belangstelling, zodat een groeiende groep mensen gestimuleerd werd de Bloementuin te bezoeken.

Gemeentekrant Amsterdam. Volgende week komt er weer een nieuwe editie van de Gemeentekrant waarin de voorzitter bevroegd is over de tuin als stilteplek. Zelfs gelegen naast de Gooise Weg, blijkt dat voor iedereen die er wandelt, het geval te zijn. Lees het stuk wanneer het in de bus valt.

Vrijwilligers. Een gestage stroom nieuwe vrijwilligers meldt zich aan, hetgeen wij buitengewoon op prijs stellen. Er zijn veel handen nodig in de tuin en: hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Het is echt een opsteker dat mensen geïnspireerd raken door de tuin wanneer ze die eenmaal gezien hebben en zich spontaan opgeven.

Kaarten van tuinschilderijen
(schildercursus van Wilma Caris)

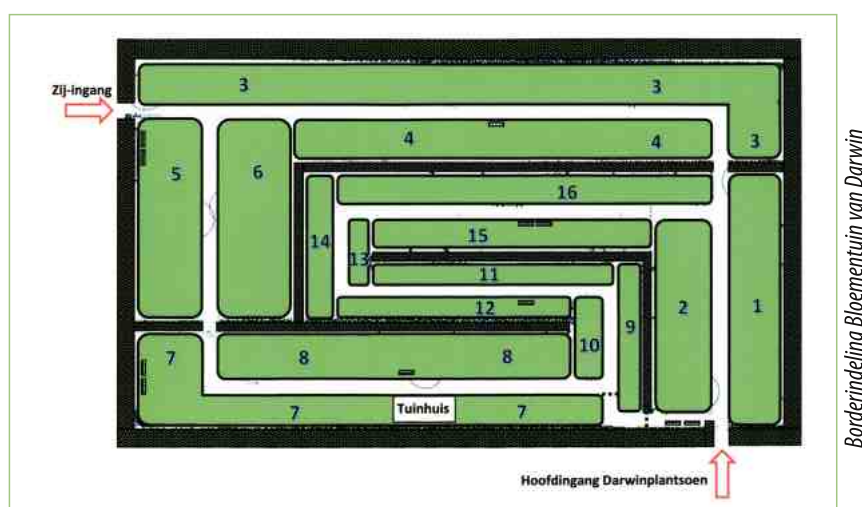
Van boven naar beneden: sierappel (B2), Anna Pailownaboom (B4), magnolia (B6), fluweelboom (B15)

Onze bomen

door Marije Maitland

Op 19 augustus is een bomendeskundige van de gemeente langs geweest om onze bomen te inspecteren. We maakten ons al langere tijd ongerust, want een aantal bomen staat er slecht bij. Helaas, er is geen goed nieuws. Een aantal bomen is dood, een aantal is op sterven na dood en een aantal bomen gaat de komende jaren dood:

- De sierappel in B2 (border 2) is gewoon oud en zal afsterven. Hij is aangemeld om gekapt te worden.
- De Prunussen in B2/B15 zijn ook aan het verouderen, maar doen het nog redelijk. Het advies is: nu niks aan doen, verwennen met smeerwortelgier, maar op termijn zullen ze ook vervangen moeten worden.
- De Anna Paulownaboom (B4) is aangemeld voor het wegsnoeien van de dode takken.
- Twee bijzondere bomen, de Pindakaasboom en de Lampionboom (B6/B14) zijn op sterven na dood, vermoedelijk door te hoog grondwater. De wortels krijgen dan geen zuurstof meer en de boom sterft af. Deze twee zullen gekapt worden. Eén van de twee zal in ieder geval worden vervangen. Die boom wordt dan op een terpje geplaatst, zodat hij droge voeten kan houden.
- De sierappel in B7 is ook aan zijn laatste jaren begonnen, maar hij is voorlopig alleen aangemeld voor een grote snoeibeurt.
- De Fluweelboom in B7 is dood en als hij niet vanzelf omvalt als de steun weggehaald wordt, wordt hij ook gekapt. Mogelijk wordt deze boom niet vervangen, er is op die plek al heel veel schaduw en we hebben een Fluweelboom in B15 die het heel goed doet.

Het zal nog wel even duren voordat deze maatregelen worden uitgevoerd, eerder dan 2025 wordt het niet, maar dat geeft ons de kans goed na te denken over de vervanging van de eerste boom die gekapt gaat worden, de sierappel in B2. Bomen zijn enorm gezichtsbepalend voor onze tuin, het is belangrijk dat daar iets moois komt te staan. Laten we met z'n allen nadenken over wat dat zou kunnen zijn, en laat me weten wat jullie ideeën zijn. De enige beperking is dat op de plaats van een pitvrucht (appel, peer) niet weer een pitvrucht kan komen en op de plaats van een steenvrucht (prunus, kers) niet weer een steenvrucht.

Vrijwilliger aan het woord: Carla Koenders

opgetekend door Jan Dijk

"Boekettendag 2018 was fantastisch, ben gelijk vrijwilliger geworden. Een tuin heb ik zelf niet, nooit gehad ook. We woonden in de Kerkstraat (de 'Koetshuizenstraat', naar de koetshuizen van de Keizersgracht, kijk maar). Er is een opvallende monumentale witte reclameschildering vlakbij het Amstelveld: FIJNSTRIJKERIJ WASSERIJ "VAN BUITEN". Daar dichtbij was ónze wasserij, 83 jaar lang, en ik was de 3de generatie die daar gewerkt heeft. Het is nooit een wasserette geweest, we deden de was en streken voor particulieren en kleine bedrijven. We woonden in het begin verplicht op de zolderetage in bij mijn grootouders wegens de vooral toen hoge woningnood. We hadden een strandhuis op IJmuiden.

"Het is ook mijn tuin"

Nu woon ik met mijn partner in IJburg; daar is veel natuur. Hij is ook een fietser. Tijdens de vakantie doen we dat regelmatig in Nederland en we gaan al gauw naar Duitsland, fietsen langs de Oostzee, met de trein erheen. Het verst was ik in Kenia. Dankzij het beroepskeuzecircuit werd ik van beroep apothekersassistente, het langst bij apotheek Dr De Haan. Op den duur weet je meer dan de apotheker, die was er meestal niet, hij had er meer. Nee, het werk is niet meer wat het geweest is. Soms val ik in als pensionado. En in het Antoni van Leeuwenhoek. Al 23 jaar. We gaan graag naar ballet. Ik kan er heel erg van genieten, al die bewegingen. Hans van Manen, Rudi van Dantzig, geweldig. Zelf ga ik wekelijks, en ook naar yoga.

De tuin is een beetje mijn gebied, ik voel me er helemaal thuis. In de loop van de jaren is alles hoger geworden vind ik, uitbundiger. Maar dit jaar zijn er met de boekettendag niet zo veel bloemen als anders, vrees ik. Vroeger heb ik ook geschilderd. Ik ga zo'n schildercursus bij Wilma Caris doen volgende zomer. Tuincoördinator worden? Liever niet. Al weet ik dat sommigen zich hier heel goed ontwikkeld hebben. Heb veel geleerd van Maartje en van Lizette, daar doe ik het mee."

DAM-DOET scholierenproject

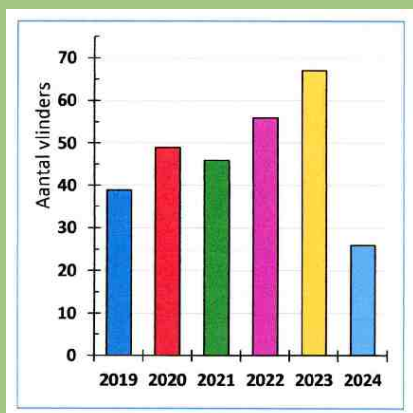

In juli kwamen er weer leerlingen van De Amsterdamse Mavo (DAM) in de tuin werken, in het kader van het jaarlijkse project DAM-DOET. De school gaf ze als opdracht mee om "een actieve houding te tonen en een positieve bijdrage te leveren! Samen zijn jullie verantwoordelijk, maar maak er vooral ook een plezierige dag van!". De scholieren zijn hierin glansrijk geslaagd. Onder leiding van Joke en Barbara werd er hard gewerkt met onkruid weghalen en doolie bloemen knippen. In de koffiepauze werd er lekker gekletst en gelachen.

Vlindertelling 2024

Begin augustus werden er weer vlinders geteld in de Bloementuin. Het was prima weer, zo'n 24 graden op het moment van de telling, hoewel de zon het een beetje liet afweten. De vlinders lieten het ook afweten: het aantal vlinders was ruim 60% minder dan vorig jaar. Een flinke trendbreuk met de eerdere tellingen: het staafdiagram laat zien dat we tussen 2019 en 2023 bijna ieder jaar meer vlinders telden, maar dat in 2024 het aantal ineens naar beneden stort.

Het muntvlindertje werd het meest geteld (9x), gevolgd door het groot koolwitje (5x), klein koolwitje (4x), klein geaderd witje (3x) en atalanta (2x). In totaal werden er 8 soorten geteld, in eerdere jaren waren dat er veelal 12.

Het is goed om er nog eens op te wijzen dat één telling niet meer is dan een momentopname, waarbij de toevallige weersomstandigheden van dat moment doorslaggevend zijn. In de mooie nazomerweken ná de telling fladderden de vlinders er lustig op los, meer dan op de teldag....

Ook landelijk werden dit jaar veel minder vlinders geteld dan de jaren ervoor, meldde de Vlinderstichting. Als oorzaak wordt genoemd een combinatie van het zeer intensieve gebruik van ons land, samen met klimaatverandering en met name klimaatextremen.

De ploeg van de vlindertelling

Groen op de Zuidas

verslag van Maartje der Kinderen

Een nazomerbezoek aan de voormalige Hortus van de VU is in alle opzichten een aanrader. Zeker met een club Darwintuin vrijwilligers en magnifiek septemberweer. De tuin herbergt een enorme diversiteit aan planten en veel heel verschillend ingerichte tuindelen: bamboetuin, kuuipplanten, bonsai-tuin, rotstuin, astertuin, stinzenplantenstrook, fraaie waterkanten. En er is een leuk winkeltje met koffie en snacks voor op het terras. We werden rondgeleid door één van de vrijwilligers die de tuin onderhouden. Dat heeft echt meerwaarde, uiteraard door uitleg en verhalen, maar ook door de toegang tot de kassen die voor individuele bezoekers gesloten zijn. Bijzonder zijn de kooien (tegen diefstal van planten) met bonzai's, bromelia's en Australische specialiteiten. Het botanische hoogtepunt vormen de kassen, waarin elke centimeter benut is voor de succulentencollectie. Fantastisch zo vormenrijk en zoveel bijzonderheden bij elkaar. Idioot dat deze top tuin nog steeds niet zeker is van zijn voortbestaan. Mochten de betonkolossen weer verder oprukken in de toekomst, steun deze tuin, laat dan van je horen!

Duif

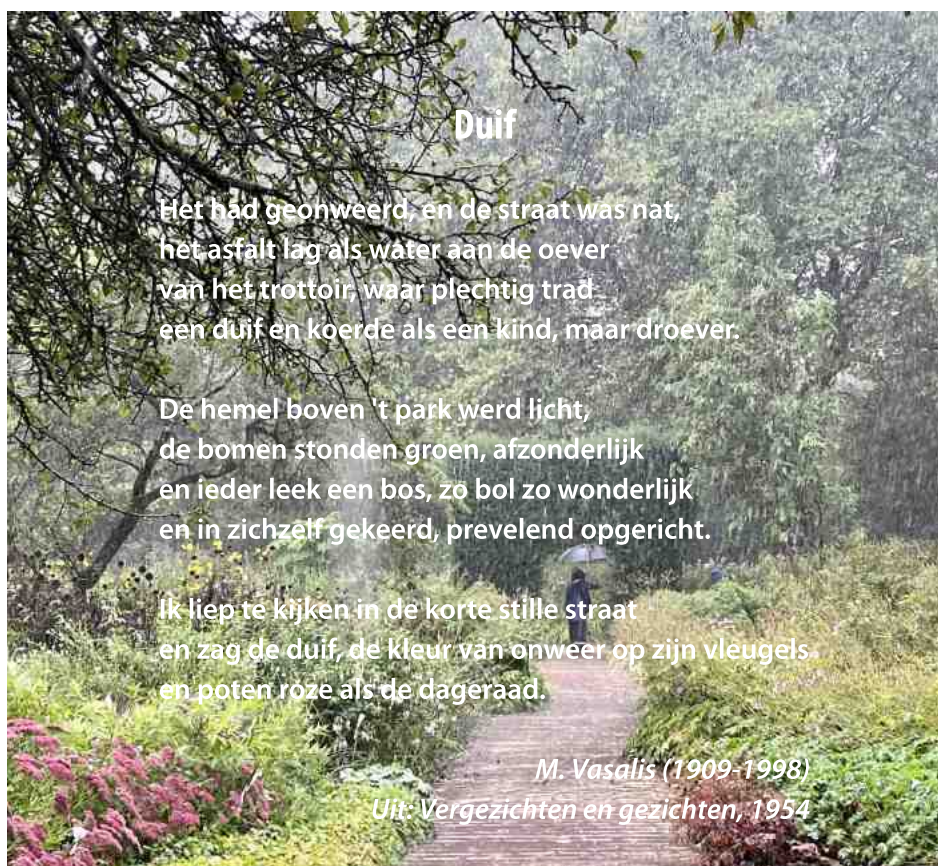
Het had geonweerd, en de straat was nat,
het asfalt lag als water aan de oever
van het trottoir, waar plechtig trad
een duif en koerde als een kind, maar droever.

De hemel boven 't park werd licht,
de bomen stonden groen, afzonderlijk
en ieder leek een bos, zo bol zo wonderlijk
en in zichzelf gekeerd, prevelend opgericht.

Ik liep te kijken in de korte stille straat
en zag de duif, de kleur van onweer op zijn vleugels,
en poten roze als de dageraad.

M. Vassilis (1909-1998)

Uit: *Vergezichten en gezichten*, 1954

Druk bezochte Boekettendag

Op deze zonnige zondag in september kwamen er zo'n 250 bezoekers naar de nog volop bloeiende najaarstuin. Er werden liefst 150 boeketten geplukt, het ene boeket nog mooier dan het andere. Ook de verkoop van zelfgemaakte jam, kaarten en tassen verliep uitstekend. Een tuin vol vrolijke gezichten, een goede dag voor de Vereniging!

